

Desenvolupament del pensament tàctic en edat escolar

Development of Tactical Thinking at School Age

Autor: **David Gutiérrez Díaz del Campo**
Facultat d'Educació de Ciudad Real
Universidad de Castilla-La Mancha

Directors: **Dr. Luis Miguel García López**
Dr. Onofre Ricardo Contreras Jordán
Universidad de Castilla-La Mancha

Paraules clau: esports d'invasió, educació física, avaluació, iniciació esportiva, instrument codificat, coneixement tàctic, tàctica, presa de decisions

Keywords: invasion sports, physical education, evaluation, sports initiation, codified instrument, tactical knowledge, tactics, decision making

Data de lectura: 16 de desembre de 2008

La investigació duta a terme sobre els models d'ensenyament comprensiu de l'esport (ECE) s'ha centrat en el com, en la metodologia, però tanmateix el què i el quan no han tingut una atenció científica. Omplir aquest buit ha estat el propòsit d'aquesta tesi, en la qual s'han avaluat els coneixements previs dels alumnes d'educació física. D'aquesta manera es pretén, d'una banda, aportar dades sobre les quals dissenyar progressions d'ensenyament acords amb les capacitats dels alumnes i, de l'altra, traçar el mapa del desenvolupament del coneixement tàctic durant l'etapa escolar. Per assolir aquests objectius es van avaluar els coneixements teòric i pràctic dels participants: setanta-quatre alumnes (nois i noies) d'entre 7 i 14 anys, dels cursos de 2n, 4t i 6è d'educació primària i 2n d'ESO. Es van dissenyar dos instruments

d'avaluació: un instrument codificat per avaluar el rendiment de joc (IARJ) i un instrument per avaluar el coneixement de base. La novetat de l'IARJ és el fet que s'han tingut en consideració dos nivells en el component de presa de decisió: la selecció de resposta a l'element tecnicotàctic i l'adequació al context tàctic de joc o principi de situació. El marc teòric inclou un estudi detallat sobre les teories constructivistes i els models d'ECE, i posen de manifest la clara fonamentació constructivista que posseeixen aquests models. En el capítol de discussió dels resultats s'inclou un apartat sobre aplicacions didàctiques, en les quals s'estableix una proposta de progressió per a esports d'invasió per a cadascun dels grups d'edat avaluats. Algunes de les conclusions de l'estudi van ser: existeix una millora del rendiment de joc i coneixement

de base associada amb l'edat; existeixen arguments de pes que sustenten la utilització de l'ECE com a mètode d'ensenyament dels jocs esportius en edat escolar; importància de l'adequació al context tàctic de joc com a variable determinant en el rendiment de joc; els alumnes de 2n d'educació primària tenen aptituds suficients per iniciar-se en l'aprenentatge esportiu; existeixen notables diferències en el rendiment de joc, forma de joc i coneixement generalitzat en els aspectes ofensius, individuals i amb pilota, enfront dels defensius, grupals i sense pilota; existència de connexió entre els components de decisió del coneixement de base i del rendiment de joc; el rendiment en l'execució motriu ha resultat no ser un indicador fiable del rendiment de joc i, per tant, de l'aprenentatge/desenvolupament de l'alumnat avaluat.

L'educació física adaptada per a l'alumnat que presenta discapacitat motriu en els centres ordinaris de primària de Catalunya

Adapted Physical Education for Students who Present Motor Disability in Mainstream Primary Schools in Catalonia

Autora: **Montserrat Cumellas Riera**
IES Ribera Baixa
El Prat de Llobregat (Barcelona)

Director: **Dr. Miguel Ángel Torralba Jordán**
Facultat de Formació del Professorat
Departament de la Didàctica de l'Expressió Musical i Corporal (DEMC)
Universitat de Barcelona

Paraules clau: educació física adaptada, inclusió, discapacitat motriu, necessitats educatives especials, formació del professorat d'educació física, currículum d'educació física, recursos d'educació física adaptada, atletisme adaptat

Keywords: adapted physical education, inclusion, physical disability, special educational needs, physical education teacher training, physical education curriculum, adapted physical education resources, adapted athletics

Data de lectura: 4 de març de 2010

La nostra investigació tenia com a objectius:

- Conèixer la formació, els recursos i els coneixements del currículum (1992), per a l'inici i la pràctica de l'atletisme adaptat, amb l'alumnat que presenta discapacitat motriu, del professorat de cicle superior (CS) de primària dels centres ordinaris de Catalunya del curs 2001-2002.
- Analitzar l'evolució històrica de la legislació i els currículums de l'alumnat que presenta necessitats educatives especials (NEE).
- Aportar una proposta metodològica de llançament de pes adaptat, per al CS de primària, per a l'alumnat que presenta discapacitat motriu.

La mostra d'estudi van ser 292 subjectes d'educació física de primària (11,10 %), dels quals 257 docents (88,01 %) impartien classes en el CS.

L'estudi va ser de caràcter empíricoanalític, descriptiu i comparatiu. Es va utilitzar com a instrument un qüestionari i es va fer una anàlisi deductiva de la bibliografia. Es va completar amb un treball de camp.

Una vegada analitzats els resultats es va concloure que:

Formació EF professorat CS

- Tenen pocs coneixements d'EFA (61,17 %).
- Assisteixen als cursos d'EFA (23,34 %).
- Tenir alumnat que presenta discapacitat motriu augmenta l'assistència als cursos d'EFA (6,17%).
- Tenir alumnat que presenta discapacitat motriu augmenta el nombre de persones amb més informació pel que fa a l'EFA.
- El 94,54 % del professorat que ha tingut alumnat que presentava discapacitat motriu té interès a rebre per part de l'Administració, formació relacionada amb l'EFA.
- Bibliografia d'EFA en el departament (46,05 %): atletisme adaptat (3,09 %), currículum (3,09 %), inclusió (10,65 %).

Recursos adaptats

- Instal·lacions esportives convencionals (86,39 %).
- Instal·lacions esportives adaptades (11 %).

- Material adaptat (53,95 %).
- Informació de material adaptat (6,87 %).
- Assessorament d'una persona especialista.
 - Període 1987-2002, el 14,5% del professorat.
 - Curs escolar 2001-2002, el 22,7% del professorat.

Coneixement del currículum de necessitats educatives especials (NEE) (1992)

- Informació del currículum de l'alumnat NEE (15,81 %).
- Per a la inclusió EF és necessari: adaptació d'algunes activitats (70,79 %), assistència a cursos EFA (69 %), una persona auxiliar en les sessions (67,27 %).
- El 12,6 % utilitza l'atletisme adaptat, però com a recurs dirigit al desenvolupament d'habilitats bàsiques i no com a inici i especificat d'aquest esport.
- Activitats de llançaments: objectes lleugers (17,8 %), objectes pesats (9,9 %).
- El professorat que no realitza la pràctica d'atletisme adaptat és per manca de material (27,7 %), coneixements d'EFA (21,3 %), persona auxiliar (17,0 %), instal·lacions adaptades (17 %).